

Biologisk forskning misforstås!

Vi har lest i avisene om undersøkelser som konkluderer med at menn er gode i kartlesning og at kvinner er gode i omsorg. Vi hører biologer (og psykologer) si på tv at menn har bedre spatiale evner enn kvinner. Jeg mener at folk flest vil tolke uttalelser som dette annerledes enn de er ment. De vil bli forstått som to separate grupper, hvor den ene består av menn – det er de med de spatiale evnene, og den andre gruppen er kvinnene, det er de som har omsorgsevnen. Men det er jo ikke det forskningen sier! Men hva sier den da?

Når biologer eller statistisk orienterte psykologer snakker om menn og kvinner i denne typen uttalelser så ser de ikke for seg to separate grupper slik som vi andre ofte gjør, de tar det som en selvfølge at alle ser for seg to normalfordelte kurver i et koordinatsystem når de snakker om kvinner og menn. Disse misforståelsene må formidles.

Et eksempel på normalfordeling er karaktersystemet i norsk skole. Karakterene skal være normalfordelte. En normalfordeling ser ut som en sur munn når man tegner den opp, med færre scorer i ytterkantene og mange som scorer i midten. En karakterskala fra 1-6 skal være slik at noen få skal ha 1, så skal antallet øke opp til karakteren 3 og 4, og så synker antallet igjen, til det når karakteren 6, som skal bli gitt til omtrent samme antall elever som karakteren 1.

Altså, når man sammenlikner karakterer (eller kartlesning, omsorg eller kognitive evner) for jenter og gutter, vil man lage to skaler, en for gutter og en for jenter. Disse blir normalfordelt, helt av seg selv. La oss ta utgangspunkt i karakterene i gym, som vi har fått høre at er det eneste faget gutter gjør det bedre enn jenter nå til dags. Vi har altså to normalfordelte kurver som beskriver karakterer for gym - en for jenter og en for gutter. Når disse kurvene legges oppå hverandre, ser vi at kurven for karakterer for gutter i gym ligger litt til høyre for jentenes, altså litt over. Stort sett er dette den forskjellen som biologer og psykologer vil formidle i denne typen undersøkelser.

Men hva betyr dette? Det betyr at de aller fleste jenter og gutter gjør det *likt* karaktermessig, men at det er noen flere gutter blant de beste karakterene og noen flere jenter blant de dårligste, men begge kjønn er representert hele veien. Og, det kan også godt hende at den aller beste i gym er en jente, det sier studien ikke noe om.

Dette er helt andre resultater enn hva som blir formidlet i media, både av journalister, men også av forskere selv, som ikke har tatt inn over seg at de misforstås: Når de snakker om kvinner og menn på denne måten, så tror jeg at folk forstår det som to separate grupper som ikke overlapper og ikke som normalfordelinger. Da blir det feil. Hvis vi skal snakke om denne forskningen i media og allmennheten, så må vi vite hva vi snakker om. Hvordan skal vi egentlig snakke om kvinner og menn som normalfordelinger for at mottakerne skal motta budskapet uten fordreining? Det kunne vært et interessant Eia-program å se på, hvis han kunne forene biologer, psykologer og kjønnsforskere til å finne ut av det.

Ph.d Marianne Eidem Fostervold, KUN senter for kunnskap og likestilling